

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Gg. naročnike, kateri še niso plačali naročnine, prosimo, naj nam blagovolé zaostale zneske pošiljati.

Opravništvo „Slov. Naroda.“

Iz Ljubljane, 16. januarja.

V zadnjem listu smo v članku iz Ljubljane prinesli načrt kakor ga je dunajska vlada izdelala v zvezi z našimi nemškutarji o volilni reformi ali naravnost iz prebivalstva vršiti se imajočih direktnih volitvah za Kranjsko. Po tem načrtu bode naša dežela imela voliti devet poslancev namesto kakih 14, ki bi jej po pravičnem razdeljevanji pripadali. A tudi teh devet poslancev so Nemci po globokih študijah tako razdelili, da vlada za gotovo upa štiri poslance za sebe pridobiti; t. j. manjšina se na vrh postavlja, večina naroda se potiska v manjšino, kolikor je koli mogoče.

Krivično je razdeljenje direktnih volitev za vse dežele, kjer le kaj Slovanov stanuje. A vrhunec te krivice se vrši na Kranjskem. Prežeča tiskovna policija nas ovira, da temu početju na vsa usta pravega izraza ne damo. A naši čitatelji nas bodo razumeli, tudi če kolikor je mogoče, mirno obrazložimo nezaslišano teroriziranje slovenskega prebivalstva na Kranjskem — za danes po vrhu, prihodnjiki s številkami.

Na Kranjskem žive Slovenci kompaktno. Tu zdaj zadnji čas nij bilo mogoče peščici med nas ugozdenim Nemcem in umeteljno vzgojeni nemškovalni birokraciji našega narodnega življenja udušiti. Tu na Kranjskem je bil Slovenec v deželni zboru gospodar čez svojo osodo. Nij čuda torej, da so ustavoverni Nemci za Kranjsko posebno merilo

iznašli, saj gre njih dejanje in nehanje samo na to, naravne razmere na glavo postaviti, pravo večino zatreti in svojo svojat na krmilo posaditi povsod, kjer je Slovan rojen in živ.

Kranjski velikoposestniki, katerih je primerno tako malo kakor nikjer, kateri tako malo davka plačujejo kakor nikjer, — dobodo še enkrat toliko poslancev kakor zdaj t. j. dva! Kmetski okraji cele dežele, ki je eminentno poljedelska, ne dobodo namesto treh poslancev — vsaj šest, temuč samo štiri. Povsod drugod skoro so veliki posestniki jako ostrizeni za poslance, samo pri nas na Kranjskem jih protežirajo, kjer je veliko posestvo materijelno najslabše, obubožano in pod nič prišlo, ter duševno tako ubogo, da niti 10 deželnih poslancev iz svoje srede ne more dobiti, temuč mora razne propalice a la Dežman, Klun etc. pobirati. Zakaj se tem prednosti dajó? Ne za to ker so važen političen ali gospodarski faktor, ker to nijso, temuč za to ker je njih mišljenje protinacionalno, proti željam kranjsko-slovenskega ljudstva obrneno. Pravica in liberalnost morati tukaj sramom oči zatisniti.

Mesto Ljubljana, ali prav za prav v njej slučajno stanujoči odvisni c. kr. uradniki, penzionisti in preširni naseljenci dobodo sami enega poslanca!

Trgovinske zbornice so po drugih kronovinah v posebno varstvo vzete, posebno tam, kjer so v nemških rokah. Na Češkem na pr. volijo trgovinske zbornice, baš ker so nemške, neprimerno ogromno število poslancev. Vladni listi, kateri imajo nalog krivice tacihih direktnih volitev pokrivati s figovim peresom liberalne fraze, pripovedujejo, da se

to godi zavoljo važnosti trgovstva in obrtstva. A pri nas na Kranjskem slučajno trgovinska zbornica nij meso od mesa ustavaške nemške klike. Zato, samo zato vlada vrže svoje načelo v vodo, in zatre našo trgovinsko zbornico. Udje te naše zbornice, od tisočev obrtnikov in trgovcev izvoljeni zastopniki se vržejo v tisti lonec ljubljanskih volilcev, v katerem so tudi c. kr. penzionisti, ljudje, kateri ne delajo in ne predejo pa žive in nam domačinom poslance volijo, da si so sami v bog ve katerem kotu luč sveta zagledali in za naše potrebe nemajo najmanjšega razumljenja.

Toliko za danes. Potrudili se bomo še, nasilje direktnih volitev s številkami osvetiti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Državni zbor na Dunaji je tedaj začel svoje delovanje in kakor vse kaže, bode ministerstvo v malo dneh predložilo volilno postavo za neposredne volitve v državni zbor. S tem činom storé ustavoverci zopet en korak naprej, da utrdé svoje gospodstvo nad nemškimi narodi, če prav z vso umetnostjo vendar ne bodo mogli za vselej zabraniti, da kak novi Hohenwart ne bi federalističnega državnega zbora skupaj spravil. A dveh tretjin federalistov, s tem se tolaže ustavoverni listi, nikoli ne bode v nobenem zboru, k večjemu prosta večina. Mi pa se predržemo trditi, da federalisti, ko bi jim kedaj vsa oblast od najvišje do najnižje stopinje, kakor zdaj ustavovercem, bila na razpolaganje, bi si marsikateri glas pridobili, katerega še danes „N. Fr. P.“ računa med trdne sedeže ustavovercev. Premalo enerzijske, to je vrglo Belkredija in Potockiga in to je tudi Hohenwarta sunilo iz ministerskega sedeža.

Listek.

Ivan Erazem Tatenbah.

Izvirni historični roman iz slovenske zgodovine.
(10. nadaljevanje.)

Vrata pri koči večše babe na dravskem polji so bila zdaj od znotraj zaprta. Vukovački potrk z roko in ko se nihče ne oglasi, sune z nogo v trhlene deske, da so skoro v zapahu odnehovala. Hitro se čuje v veži ropot in polagano se vrata odpirajo.

„Kaj češ!“ zagrči starka, svojo suho, rujavokožno staro lice pomolivši ven z lišičjim pogledom.

Tatenbah se obrne k Vukovačkemu, in ta namesto njega odgovori:

„Gospod hoče, da mu prorokuješ, poveš, kaj bode doživel.“

„Naj čaka!“ pravi starka in duri zopet zapre. Tatenbaha rudečica zalije. Sram ga je nekoliko bilo, da se s tacimi ljudmi druží.

„Pojdimo,“ — pravi — „jaz bi več veselja imel babo pretepsti dati, nego svetov iskati pri njej.“

„To so čudne šege tacihi ljudi. Potrpíte. Precej pride. Grgulja, odpri, če ne, tebe in tvojo kočó v Dravo prekucnem!“

Starka odpre vrata na stečaj. V veži, obtlákani z ilovico, na pol temni in dimom zakajeni, leži na tleh butara tenkih šibic. Baba, ne zmenivši se za gospode, razveže butaro, in šibice zloži v okrog.

„Tu noter stopi, kdor hoče kaj vedeti od mene,“ pravi potem Tatenbahu z zadirljivim glasom. On stopi v krog smejoč se. A smeh njegov je bil posiljen, znalo se mu je na obrazu, da mu je položje nevšečno, da si mikalno.

„Štirji rumeni morajo tu biti“, pravi starka, ob enem vrže velicega mačka Tatenbahu pred noge.

Vukovački vrže babi štiri cekine. Ona dene na vsako stran ob robu šib po en cekin,

potem pa Vukovačkega in Kaldija iz veže podi, in zapre.

„Kaj to?“ pravi Tatenbah v temi in prime nehote po svojem nožu za pasom.

„Luči daj!“ zavpije baba v hišo, kakor bi se za Tatenbaha ne brigala, in mala, razcapana, umazana deklina prinese iz kočó užgano trsko in sveti.

Starka začne pobirati šibine okolo njega in jih okolo mačka, katerega vedno drži, da ne bi ušel, po konci postavlja v piramido. Kadar skoraj vse postavi, izpusti mačka in s klicem „v-š-c!“ v beg zapodi. Maček skoči in podere po konci nad soboj postavljene šibine, katere na kup padejo vse vprek.

Čudne besede molmljaje starka premišljuje nad kupom šib, vzdigne zdaj to zdaj ono in jo vrže proč, tako da ostane samo malo šibin na tleh, ki delajo dve figuri.

Starka vzame gorečo trsko deklini iz rok in si sama sveti ter pravi tihotno in zamolklo:

Bivši ogerski minister **Lonyay**, kateri je moral odstopiti zaradi škandalozne afere v ogerskem državnem zboru in se dozda še nij opral pred svetom, prišel je kot poslanec v poslednjo sejo ogerskega državnega zbora, prav kakor da bi se nikoli nič ne bilo prigodilo proti njemu. Taka nesramnost je menda samo v Pešti mogoča in — na Dunaji, kjer se zmirom v državnem zboru svoj — veljaven glas oddajajo Giskri in enake baže ljudi.

Vprašanje o državni **banki** se bode tudi v tej sesiji ogerskega državnega zbora pretresovalo. Vsled dualistične nagodbe je ogerski finančni minister terjal, naj se poseben oddelek dunajske banke za ogerske dežele s svojim vodstvom v Pešti ustanovi, in se 32 % vsega banknega imetka da na razpolaganje banknim filijalam na Ogerskem. To terjatev ministra je bankno vodstvo na Dunaji odbilo in samo 4 1/2 milj. goldinarjev več privolilo svojim ogerskim filijalam. Vsled tega nevolja v magjarskih listih in upitje po lastni ogerski banki. Upamo, da razdvojenje Avstrije ne bode tako daleč segalo, vsaj po federalističnem programu bi se kaj enacega nikoli ne zahtevalo.

Vnanje države.

Smrt **Napoleona** pretresujejo še vedno vsi listi. Gambettov organ „Republique Française“ kliče: „Gorje narodom, kateri si o pravem času ne otrsajo svojih tlačiteljev. Pride dan pravice in maščevanja. Pravica nam nij prizanesla, maščevanje bilo je krvavo. Mi smo se morali zmagovalcu upogibati. Nemec nam je izrezal kos iz našega mesa. Kri, katera je tekla po pariških ulicah, nij se še posušila. — In mož, ki je zdaj umrl, zakrivil je, da smo v odločilni uri bili brez prijatelja, brez vsakega zaveznika. —

Amerikanski listi ostro obsojujejo Napoleona, kot hinavca, kateri se je na videz hlinil severno-amerikanskim državam, pa v srci gojil srd in sovraštvo proti republikli, in kakor je končal francosko in rimsko republiko, isto je tako mislil podreti severno-amerikansko. To se je očitno pokazalo po njegovem zvičajnem obnašanju v vojski med severnimi in južnimi državami.

Ruski državni proračun za leto 1873 kaže več dohodkov, nego stroškov; tedaj se tudi Rusi vendar enkrat znebó deficita. — Ruska vlada namerava z nemško skleniti brodarstveno pogodbo.

O **srednjo-azijatskem** pitanju pišejo „Times“, da vojna Rusov proti Kivi bo težavna, a nij dvomiti, da končno zmagajo. Naj ima Rusija katere koli namene, sedaj ima res dovolj povoda, proti Kivi postopati in zato bi bilo težavno za angleško vlado, divje ljudstvo braniti proti Rusom. Vendar

se nam zdi boljše, da bi Rusija Kivi pustila samostojnost proti nekim garancijam. Če Rusija v resnici samo na to misli, kako bi svojo trgovino razširjala, ne pa na nove prisvojitve, bi lahko bilo razmere med Rusi in tartarskimi knezi tako urediti, da bi Rusija imela znatne koristi. Grof Šuvalov trdi, da Rusija nema namena, si Kivo osvojiti; zato, rečejo „Times“, upamo, da se bo Rusija iz Kive vrnila, če bo dosegla svoj namen. Mi Slovani pa upamo, da bodo Rusi tako politični in mirno ostali v Kivi, kakor hitro jo dobé v svojo last.

Dopisi.

Iz Ljubljane 16. jan.

Znani ljubljanski dopisnik nemškega „Vaterlanda“ g. kaplan Klun je pobitel v rečeni list brzo telegrafirati iz tajne klubove seje narodne večine, da Slovenci ne pojdejo v državni zbor, da pa naši državni poslanci nijso vezani znobenim klubovim sklepom o tej reči. — To klavzulo so vladni listi posebno „N. fr. Pr.“ precej pobrali in tolažili sebe in svoje pristaše, da so Slovenci že zopet v koristolovnosti in da pridejo v rajhsrat.

Mi moremo pozitivno izreči, da Slovenci ne pojdejo v državni zbor in da je celo „Vaterlandova“ vest napačna, ker državnim poslancem se nij na prosto voljo pustilo, ali idejo v rajhsrat ali ne. Temuč izrekoma se je sklenilo, da se imajo državni poslanci klubovemu sklepu podvreči.

V poslanskih krogih so bili na omenjeni telegram v „Vaterlandu“ zelo nevoljni,

Iz slov. Štajerskega, 14. jan.

[Izv. dop.] (K legaliziranju tabularnih pisem.) Skoro eno leto velja postava, ki zapoveduje, da morajo podpisi na pismih, na katerih podlogi se pravice do nepremakljivega blaga v zemljiščnih (ali v obče javnih) knjigah zapisujejo ali brišejo, poverjeni (legalizirani) biti. Proti tej postavi se vzdiguje mnogo glasov tudi med Slovenci, in brali smo nedavno v nekem štajersko-slovenskem listu članek proti njej. Meni se zdi, da se vrednost te, kakor vsake postave, prav soditi da samo po nasledkih, katere postava v resničnem življenju rodi, in v tem obziru naj mi bode dovoljeno, vašim bralcem sledeče v predarek podati. — Po mnogih, posilnemu legaliziranju protivnih izjavah gnano, naložilo

je ministerstvo pravosodja višjim deželnim sodnijam v Cislajtani, naj poizvedo prikazni, ki prihajajo vsled posilnega legaliziranja tabularnih pisem na dan. Tako je torej tudi višja deželna sodnija v Gradcu med drugim tudi notarski zbornici za okrožje celjskega sodnega dvora v Celji nekoliko vprašanj o posilnem legaliziranju v odgovor predložila, in posnemljemo iz teh vprašanj ta-le: Ali se legaliziranje večkrat godi pred sodnijo ali pred notarji? — Ali so se med časom, v katerem postava o posilnem legaliziranju velja, godile goljufivosti in pačenja gledé tabularnih pisem? — Ali je posilno legaliziranje število tabularnih prošenj zmanjšalo? — Kak upliv ima posilno legaliziranje na volitev spisovalcev tabularnih pisem? — Ali so se tabularne prošnje po uvédenju posilnega legaliziranja gostokrat odbivale? —

Po mojem mnenju morala bi se škodljivost legaliziranja, kakor se sedaj terja, kazati v tem, da je ljudem toliko sitno in težko, tabularna pisma legalizirati dajati, da rajše prošenj za dobivanje zemljeknjižnih pravic ne podavajo, da bi torej število takih prošenj se manjšalo. To se v okrožji celjskega sodnega dvora (ali na slovenskem Štajerskem) po poročilu notarske zbornice v Celji do višje dež. sodnije, nij godilo, torej ugovor proti posilnemu legaliziranju, da je jako sitno in težko in drago, ne velja, ker bi se to, ako resnično, gotovo v manjšem številu prošenj za vknjiževanje pravic do nepremakljivega blaga kazalo. Pa tudi drugim ugovorom proti posilnemu legaliziranju praksa nij mila. Dosedaj se po poročilu celjske notarske zbornice še nobena tabularna prošnja, kolikor zbornici znano, vsled kake legalizirane priloge v zborničnem okrožji nij odbila. Pisu tega članka pa je mnogo slučajev znanih, v katerih sodnija prosilec prošene zemljeknjižne pravice nij dala zaradi pomanjkljivih prilog, katere je kmetiču kak zakoten „dohtar“ — skaza spisal. In s tem smo došli do one strani posilnega legaliziranja, katera se nam najvažnejša zdi — do njegovega upliva na zakotno pisarstvo, „volitev spisovalcev tabularnih pisem“.

Dokler tabularna pisma nijso morala legalizirana biti, šel je kmetič h kakemu „gospodu“ v bližini, ki je brez diplom in znanja vse stroke praktičnega pravoslovstva izvrše-

„Stara Grgulja, ki pozna ljudi brez števila, tiste, katere je videla in tiste, katerih nij videla, tebe ne pozna. Ne ve ali si iz jutrovega ali večernega kraja. To pa vidi in jej palice povedajo, da si velik gospodar in da še večji bodeš.“

In še bolj tiho, v tla gledaje in le sem ter tje s svojimi sivimi malimi očmi namežikovaje začne baba strmečemu Tatenbahu reči iz njegovega življenja praviti, o katerih je mislil da jih živ človek ne ve. „To je prava copernica“ mislil je. — „Srečo si imel in nesrečo“, nadaljuje ona — „a še večja sreča te čaka, če jo hočeš; če je pa nečeš, pa še večja nesreča. Tebe so ženske, lepe bele in mlade, rade imele; in te še imajo. Dosti sladkosti si že užil, pa še večje te čakajo. To pomenijo te-le palice na križ.“

„Če se pa palice premaknejo, — tako le —, vidiš meče tri! To pomenja, da boš dosta vojščakov zbral, ali zbrali se bodo za

tebe, in tvoje bo, kar boš hotel, velik vojvoda in tak gospod, kakor so kralji in cesarji.“

Tatenbah se zgane.

„Če se pa palice tako-le zlože, in drugače se zdaj ne smejo, vidiš skrinjo zavezo. To pomeni bogastvo, katero pridobiš, in dobre prijatelje katere imaš. Teh se moraš držati in prijateljstva ne razdreti. Ne razdreti! Ker gorje tebi in tvojemu rodu in tvoji duši, in tvoji glavi, če zvezo s prijatelji razvežeš. Glej kaj postane iz tega, če vzamem od teh štirih palic eno ali dve proč, če zvezo razderem. Kaj je to?“

„Ne vem“ pravi Tatenbah.

„Poglej!“ — kaže starka gole čeljusti s hudobnim zoprnim smehom na ogled molčča.

„Sama povej!“ reče grof nevoljen in nestrpiljiv.

„Vešala!“ — zavpije baba režaje. —

Tatenbah zbledi in odskoči k durim, tavaje po zapahu da bi odprl duri.

„Vešala, ha, ha! — ovésili te bodo,

gospod véliki, tebe, da, tvoje plemenite kosti, ovésili na takale vešala, ako zveze razdereš in prijatelje pustiš,“ ponavlja grohotaje se starka, pobere cekine s tal in visoko dvigne gorečo trsko, da bi videla učinek svojih besedi. Videč, da je junaški mož bled ko zid, in da se mu roka trese, povesi svetilo in pravi še enkrat:

„Visoko kakor kralji in cesarji — ali pa nisko kot tatovi in lupežnici!“ upije baba.

V tem hipu se Tatenbahu posreči zapah pri durih najti. Odpre hlastno in plane ven, na zrak.

Tam se oddahne.

„Kaj vam je prorokvala stara vešča?“ vpraša Vukovački.

„Nič!“ odgovori Tatenbah in naglo krene proti potu, kjer so konji stali.

„Dobljeno je, vtis je kakor sva si mislila“ šepeta Vukovački Kaldiju na uho.

Precej potem so jezdec v divjem diru odjahali preko dravskega polja. (Dalje prih.)

val, in dal si je narediti, kar se mu je zdelo potrebno. Da marsikaka stvar, katera terjati utegne tehtnega juridičnega znanja, tako nij mogla prav in postavno napraviti se, je razumljivo. Odkar pa morajo tabularna pisma legalizirana biti, gre kmet, ker mora, pisma k izobraženemu pravoslovcu delat in ta mu jih že pripravno napravi. Gotovo je tedaj dobro, da je prebivalstvo na tak način napoteno, svoje pravne posle pred možmi o njih dobro podučeni, razvijati. Ako se pravi, da je pot k notarjem mnogokrat siten, drag, in da se gode velike zavire včasih z iskanjem potrebnih prič, gotovo oni, ki tako govoré in pišejo, nijso dosti po resničnih dogodkih vprašali; kajti pri kakem krčmarji na sedeži sodnije in notarja ima vsak kmetič gotovo znanje, krčmar in še eden (tudi kmetiču znan) mož pa sta tudi notarju znana in evo potrebne priče! Sicer pa ravno praksa kaže, da prosto ljudstvo (barem na slovenskem Štajerskem) posilnega legaliziranja nemilo ne občuti, kakor število tabularnih prošenj v zadnjem letu kaže. Za gotovost pravic prostih (prava nezajočih) ljudi je posilno legaliziranje koristno. Seveda pa je zakotnim pisarjem lep zaslužek ušel, tako da se število tega stanu jako maujša — v prid narodu.

Želeti pa bi bilo, da bi se oblika legaliziranja predrugačila, da bi se kolek pri tem odpravil in pristojbina znižala. Sicer pa mislimo, da je posilno legaliziranje samo prehod k določbi, da mora vsako tabularno pismo pred upravičenim spisovalcem (sodnikom, notarjem ali advokatom) narejeno biti.

Da še odgovore notarske zbornice na ostala prej navedena vprašanja povemo, godi se legaliziranje večkrat pred notarji ko pred sodnijo. Goljufovosti in pačenja tabularnih pisem se večkrat poskušajo, a izvršiti se pri tej postavi ne dajo.

Iz Gradca 13. jan. [Izvir. dopis.] Precej po glasovitem „škandalu“ tukajšnjih univerzitetnih dijakov 6. dec. pretečenega leta, hotelo je društvo koroških vseučilišnikov napraviti javen konvent, v katerem bi bil eden član govoril o nastanji socialno demokratičnega vprašanja. Predsednik dotičnega društva je po pravilih društvenih javni shod in njegov namen naznanil dotičnej oblasti — c. k. policiji, nenadja se nikakih ovir, ker je bil namen shoda, če ne vednosten, vsaj za društvo jako koristen, ako pomislimo, ka so socialne razmere sedanjega časa take nastale, da je za vsacega, živečega v svetu, neobhodno potrebno, z njimi se temeljito seznaniti, kar pa pri dijaku, ki po dovršenih studijah stopi kot merodajnej faktor od prostaka v življenja kolobar, tem potrebnije nastane. — A dijaki so mislili, g. policijski komisar pa je odločil, ali vsaj uzrok temu bil. Zapazivši v objavi že omenjeni themat, mislil si je precej, oho! ti mladi gospodje kujejo zaroto, i hajdi k c. kr. namestništvu, katero je moralo sè „zabranjevalnim imprimatur-om“ slutenje komisarovo potvrditi. — Javni konvent je tako splaval po Muri, a vendar se je odločilo, ka se bo isti večer obhajala „Kneipe“, kar se je tudi zgodilo. Ko so društveniki uže se zbrali, ter pri vrči piva se pričeli veseliti, zasmehovaje otročjo strahopetnost policijsko i mislè, ka jih vsaj pri burkah skrbno vladno oko ne bode nadzorovalo, donesli so tudi svojo „kneipezeitung“, katero bi bili morebiti oni večer za nekaj člankov obogateli. A tudi to se jim nij posrečilo.

Kakor „deus ex machina“ stal je precej med njimi c. kr. komisar, srčni prijatelj dijaštvu! Terjal je zgodoma društveno zabavljivo knjigo, trdè, ka jo hoče organom javne varnosti v pregled odrajtati, koji terjatvi so se morali dijaki udati. Je li g. komisar pri dijačih ostal i kapljice štel, koliko bi jih bil kateri posrkal, ali je s „precijoznem fundom“ odšel, nam nij znano; pač pa, da je v knjigi mej drugimi burkami tudi marsikateri „pivni dovtip“ na adresu više dijake toliko ljubečega mestnega zastopa, na pr. narisana sta kamela in osel z nadpisom „zwei Gemeinderäte.“ — Če pomislimo, da se je v knjigo le samo pisalo, in to le pri pivu in v sredini malobrojnega dijaškega društva, katero ne stoji v nikakej drugi vnanji zvezi, bati se vrlim Koroščem nij hudega, dasiravno se ta „musca“ kot „elephas“ še zdaj kuha in peče, a kako, ne znamo. — Slovenski očetje pa lahko razvidite iz tega, kako v varnih rokah imate svoje sinove, kateri morajo biti krotki, katerih je nebeško kraljevstvo!

Domače stvari.

— (Ljubljanski magistrat) je te dni dal nabiti in razširiti nek oklic zaradi vojakov-novakov, a samo v nemškem jeziku. Dozdaj je bila celo pod Dežmanom navada, da se je vsaj tudi slovensko, če prav še le na drugem mestu, taka reč objavljala. Zdaj smo tako napredovali, da se v slovenski Ljubljani, katera daje samo slovenske vojake (ker nemškutarski rekruti po večjem nijso za to rabo) samo nemško objavljajo enake reči. Nij čuda, da se potem najdejo neprostovoljni dezertérji, ker domače ljudstvo ne more razumeti tujščine. Ali protivniki naše domače besede so celo veseli nesreč naših domačih rekrutov.

— (Tomšičev spominek) Nagrobni spominek pokojnemu glavnemu uredniku „Slovenskega Naroda“ Antonu Tomšiču se je te dni naročil in bode do spomladi postavljen.

— (Koliko je slovenskih ljudskih učiteljev?) Na Kranjskem podučuje na slovenskih šolah okolo 300 učit. Na slov. Štajerji okolo 250 učit., na slov. Koroškem okolo 100 učit., na Goriškem 80 učit., v tržaški okolici okolo 30 učit., v Istriji okolo 60 učit., na slov. Ogerskem 20 učit., — Skupaj 840 učiteljev. To je najnižje število, ki se mora vzeti; na nemških in laških šolah podučuje pa gotovo še kakih 150 naših učiteljev, tedaj bode vseh slovenskih učiteljev okolo 1000. („Slov. učitelj“)

— (Na mariborskem učiteljskem pripravništvu) je letos 13 prvoletnikov, 14 drugoletnikov in 14 tretjeletnikov. Nij jih preveč gledé na veliko pomanjkanje učiteljev.

— (Čitalnica v Celji) kaže, kakor se namiz Celja piše, po svojem letnem računu zadnje leto bolj denarno stanje ko predlanskem. Mnogo udov pa je nevoljnih, ker si nekateri čitalničarji prilastujejo privilegium, jemati najnovejše časopise v svoje stanovanje in prinesiti jih včasih stoprv čez nekaj dni na čitalničino mizo nazaj. Kdor hoče časopis doma čitati, naj si ga sam naroči; ta nauk bode tudi „Slov. Narod“ potrdil — tako piše naš dopisnik.

— (Iz Krke) na Dolenjskem se nam piše: Gospodje uradniki na c. k. pošti v Ljubljani se uljudno prosijo, da naj nikar

zmirom ne zamenjujejo Krko s Kršikm, posebno pa še „Obergurk“ na Kranjskem z „Oberburg“ na Štajerskem. Neka poslatev z dosti razločnim napisom: Krka. P. Obergurk in Unterkrain, je romala od 6. do 13. t. m.; bila je na Štajerskem v Oberburgu, romala je dalje Bog vedi še kam, poslednjič se je je bil vendar poštar v Novem mestu usmilil in jo je sem poslal, kar zavitek razločno kaže.

— (Ponarejeni bankovci.) V Celji so te dni prišli dva kmetsko opravljena moža, ki sta hotela ponarejen desetak menjati. Oba sta se izročila sodniji.

— (Banka Slovenija) je v Ljubljani za svoja zdravnika, upravljača v oddelku za zavarovanje življenja, imenovala narodnjaka gg. dr. Ambrožiča in dr. Pavliča.

— (Št. Jakobska posojilnica v Rožu.) Konec meseca decembra 1872 sklenen račun posojilnice v Št. Jakobu kaže sledeče številke. Število udov se je pomnožilo na 102; vpisnine je bilo plačane 202 gld., vložnine so narasle na 2020 gld. 50 kr., nadvložnine na 2389 gld., obresti od izposojil je bilo prejetih 174 gld. 54 kr., in raznih drugih prejemkov se je nabralo 28 gld. 50 kr., torej vseh prejemkov je bilo 4814 gld. 54 kr. Razposodilo se je na menjice 2890 gld., na dolžna pisma 1550 gld., raznih izdatkov za tiskovine, omarje, koleke, pečat itd. je bilo 217 gld. 49 kr., torej izdatkov vkup 4657 gld. 49 kr. in gotovine v denarnici tistega dne 157 gld. 5 kr. Če vzamemo prejemke in izdatke vkup, pokaže se, da se je v teku enega meseca in pol 9472 gld. 3 kr. preverglo. Gotovo lep napredek! „Besednik.“

— (Žavska čitalnica) naznanja, da bode v nedeljo dne 26. januarja 1873 obhajala „Venček“, h kateri veselici vse ude in povabljeni uljudno vabi odbor. Godba bo sextet družbe godcov z Henrikovga Gradca na Češkem.

— (Črnomeljska čitalnica) ima to nedeljo, 19. januarja, besedo s tombolo.

— (Iz Št. Vida pri Zatičini) se nam piše, da so kmetski fantje na Štefanji dan kaplana stepili. Kako in zakaj se je ta surovost zgodila, poročevalec nij povedal.

— (Iz Preloke) v črnomeljskem okraji se nam piše, da se tam zelo bojé živinske kuge, ker je pri nekemu lastniku en vol na nagloma konec vzel in so se pri razparanju našla znamenja živinske kuge.

— (Preseljevanja učiteljev.) V minolih 2 letih se je 22 učiteljev in učiteljic iz Kranjskega na Štajersko, 4 učitelji pa iz Kranjskega na Koroško preselilo. Ali ni to velika škoda za Kranjsko? Posebno žal bi moralo biti Slovincem za tistih 11 ali 12 učiteljev in učiteljic, ki so šli na nemško Štajersko in Koroško, ki so za našo domovino izgubljeni. Koliko pa Nemcev k nam pride? In če bi došli, je-li bi jih mogli rabiti, ko se nečejo ali ne morejo naučiti našega jezika? („Slov. učitelj“.)

— (O članku „Slov. Naroda“) gledé pomirjenja Slovencev in Italijanov in zveze proti požrešnemu germanizmu in prusizmu („Iz avstrijske furlanije“) govori v tem prijaznem zmislu kakor „Pol.“ tudi najnovejši nam došli broj Cetinjskega „Crnogorca“.

— (Petnajsta slovenska predstava) dramatičnega društva v deželnem gledališči bo v pondeljek 20. t. m. in se bo

deta predstavljala dva nova komada, namreč „Univerzalni dedič“ vesela igra s petjem v 2 dejanjih in „Izbujeni lev“ komična opereta v 1 dejanji od J. Brandelna, katera se je pred kratkim prvokrat igrala in mnogokrat ponavljala v Carltheater na Dunaji in v deželnem gledališču v Gradcu, in ima baje prav lepo in prijetno godbo. Obe igri poslovenjeni sta po g. Aleševu.

Razne vesti.

* (Mestni zastop v Pragi) je v seji 13. januarja t. l. volil 6 udov mestnega šolskega svetovalec, čemur se je dozda branil, odkar so nove šolske postavbe vpeljane. Češki pasivni upor se tedaj v šolskem vprašanju počenja spreminjati v aktivni.

* (Copernica v Vinskem Vrhu) na Hrvatskem lehkoverno ljudstvo slepari. Neka kmetica Franca Ribičeva trdi, da vsako noč z bogom govori, in sicer na gori Klek, na katerega vrh se vzdigne jahajoča na metli. Tam jej sam bog pové, kako pomagati bednim ljudem. Žena pride res vsako jutro vsa razbita domu; od vseh strani pa prihaja mnogo lahkovernih, ki pomoči iščejo pri tej copernici.

* (Srbi v Trstu) so si sezidala cerkev, ki jih je 60.000 gld. stala. Cerkvena občina je imela 22. dec. lanskega leta občni zbor.

* (Ruske študentke.) V Cirihu na Švicarskem je število ruskih študentinj v prošlem letnem semestru iznašalo 54, a došlo je v sedanjem šolskem letu do 90. Iz njih je le malo postopilo v politehnično šolo, v katero se sprejemljejo slušatelji posle dovelj težavne vstopiteljne izkušnje. Ta izkušnja je tem bolj težavna, ker je število vstopajočih v politehnično šolo opredeljeno, a javlja se v nje skoro vsegda dvakrat toliko. Ne oziraje se na to, so nekatere Ruskinje prestale to težavno skušnjo z dobrim vspehom; med drugimi je edna iz njih stopila v inženjski oddel, druga v kemični, tretja v agromični oddel. Ostale Ruskinje so stopile v vseučilišče in večina je izbrala medicinski fakultet.

* (Agraričen kongres), katerega je ministerstvo kmetovalstva sklicalo na Dunaj, se je bil 9. januarja pričel, udeležujo se ga iz slovenskih dežel Dr. Etbin Costa in pl. Savinšek, iz Goriškega grof Coroinni, iz Stajerskega znani Brandstetter. Od vladne strani je bil nazoč minister poljedelstva baron Chlumetzki, ki je zbor odprl z daljšim govorom, v katerem izrekuje nado, da zbor ne bode brezi uspeha ter da bo vlada zvesto slušala njegove nasvete, kakor jih je do sedaj. Odgovarjal mu je grof Belrupt. Zbor se bode posvetoval, ali bi ne bilo dobro, če bi se agraričen kongres sklical večkrat v gotovih časih, kako bi se uredile razmere in obdobjanja med ministerstvom in kmetijskimi družbami, kako bi se ravnalo s subvencijami, katere ministerstvo daje v povzdigo kmetovalstva, kako bi se povzdignil kredit kmetovalcev itd. Znani vitez Komers je na to izrekel, da so bili on in njegova tovariša Baron Riese in dvorni svetnik Kutschera sicer od vlade povabljeni, ter da so tudi prišli, da pa nima mandata od svojih tovarišev kmetovalcev čeških, ker je njih postavni zastopnik narodno-gospodarska družba v Pragi, razpuščena. Zbor je prestopil na to na dnevni red ter izročil gori omenjene stvari posameznim odborom.

Narodno-gospodarske stvari.

— Vinorejna šola v Mariboru začenja 1. marca t. l. svoje drugo šolsko leto. Podučuje se teoretično in praktično v vino in sadje-reji. Učenci morajo tri leta na učilišču ostati, predno dobé spričevalo.

Opomenica.

Konkurzi: (Iz u. Gr. Z. 13. jan.) Pri c. k. okr. sodniji v Rogatecu mesto vodje zemljiških knjig do 6. febr. v Celji. — Učiteljska služba na ljudski šoli v Celji, z letno plačo 420 gld. do 8. febr. (Iz u. L. Z. 15. jan.) Učiteljske službe na ljudskih šolah v Postojni, Vremu, Šturji, Vipavi, Postenji, do konca t. m. v Postojni. — (Iz u. Gr. Z. 14. jan.) Učiteljska služba v Polenškaku, 400 gld., prosto stanovanje in 60 gld. osobne priklade, do 20. febr. v Ptuj.

Eksekutivne dražbe: (Iz u. L. Z. 14. jan.) Posestvo Jan. Zavašnika na Črnomvrhu, 1004 gl. 31. jan. v Kamniku. — Pos. Ant. Mahorčiča v Mavčah 306 gld. 55 kr. 31. jan. v Vipavi. — (Iz u. Gr. Z. 13. jan.) Pos. Fr. Faloža v Slivnici, 7577 gld. 14. febr. v Mariboru. — Pos. Jož. Korosča v Slivnici, 6800. gld. 3. febr. v Magdalenskem predmestju v Mariboru. — Pos. Mat. Radanoviča v Drenovcu, 400 gld. 27. jan. v Brezjah.

Tuji.

15. januarja.

Europa: Venuti iz Gorice. — Hanns iz Terbiža. — Suva iz Novega. — Throi iz Jesenic. — Ofwaldela iz Trsta.

Pri Elefantu: Ramor, Hirschler iz Dunaja. — Boite iz Dunaja. — Apej iz Planine. — Meglič iz Kranja. — Sorre iz Vipave. — Richter iz Kranja. Seger z gospo iz Gradca.

Pri Malicu: Eisner iz Monakove. — Burgišfeld iz Reke. — Eisinger iz Dunaja. — Achtschin iz Zagreba. — Doria iz Gradca. — Baron Schvaiger iz Gorenjskega.

Dunajska borsa 15. januarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 " 90 "
1860 drž. posojilo	102 " 25 "
London	108 " 85 "
Kreditne akcije	326 " 50 "
Akcije narodne banke	982 " — "
Napol.	8 " 66 "
C. k. cekini	— " — "
Srebro	106 " 75 "

Zobi in zobovje

se brez bolečine nastavljajo po najnovejšem umetnem načinu, brez da bi se še nahajajoče korenike odpravile.

Zobe zamašuje in vse zobne operacije z mamilom in brez mamil ter brez odškodovanja opravlja

A. Paichel,

zdravnik za zobe iz Gradca, stanuje v „Zvezdi“ štev. 37, v Cetinovičevi hiši v 1. nadstropji. — Le kratko časa.

Št. 480.

Služba

okrajnega živinozdravnika je na Vranskem z letno plačo 150 gld. a. v. in drugimi službenimi dohodki za oddati. — S to službo je tudi privatna praksa v celi savinski dolini gotova. Prošnje z dokazi sposobnosti k tej službi in znanja slovenskega ali katerega drugega slavjanskega jezika, naj se nam do 20. februarja 1873 pošljejo.

Od okrajnega odbora na Vranskem 26. decembra 1872.

Načelnik: **E. Schaur.**

brez zdravila

Na prsih in pljučah

bolani se po naravnem potu tudi v obupnih in od zdravnikov za neozdravljive razglašanih slučajih radikalno ozdravljajo

brez zdravila.

Po natančnem popisu bolezni pove pismeno več

Dir. J. H. Fickert, Berlin.

Wall-Strasse No. 23.

Honorar 5 gld. a. v., ki se naj pismu priloži.

(162—38) brez zdravila

Zastonj

pošilja na frankirano popraševanje profesor računoslovja

R. pl. Orlicé

Berlin, Wilhelmstrasse 5

svoje najnovejše zapisnike loterijskih dobitkov (ne stoprv na predplačilo, kakor mnogo njegovih goljufivnih posnemalcev, ki so

brezimenno

več časopisov zoper njega nahujstili in ga obrekovali) z razjasnenjem vred črez njegov znanostno pripoznani in kakor nam znano,

obče srečno izkazani

poduk za loterijske igre.

(Tako popraševanje moremo našim bralcem priporočati.) (253—2)

Pri **Janez-u Giontini-ju** v Ljubljani je ravno na svitlo prišlo:

Nova mera in vaga na trgu. Razumljivo in z obzirom na resnične potrebe razložena. Cena 6 kr. (21—1)

Dika božja ali navod, po kojem nekamladi kršćanin Boga vsaki dan diči i slavi. Molitvenjak za mladež. — Trdo vezan 24 kr., v pol usnji 35 kr., v usnji 45 kr., v usnji in iz zlatim obrezkom 56 kr.

Nenavadno koristna

ponudba igre na srečo.

Sreča in blagoslov pri Cohn-u.

Velika od dotične deželne vlade garantirana denarna loterija nad **2 milijona 280.000 tolarj.**

Ta koristna denarna loterija je sedaj s dobitki zopet zdajno pomnožena; ima samo 67.000 lozov, in dobé v malo mesecih v 6 razredih sledeči dobitki gotovo, namreč: 1 veliki glavni dobitek event. 120.000 tolarjev, spec. tolarjev 80.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 12.000, 2krat 10.000, 3krat 8000, 2krat 6000, 4krat 5000, 12krat 4000, 1krat 3000, 35krat 2000, 3krat 1500, 206krat 1000, 8krat 500, 363krat 400, 23krat 300, 498krat 200, 800krat 100, 25krat 80, 50krat 70, 25krat 60, 60krat 50, 22.650krat 47, 10.225krat 40, 31, 25, 22 in 12 tolarjev.

Zdrebanje dobitkov bode v prvem razredu uradno

23. in 24. januarja t. l.

in velja k temu

cela originalna srečka le 6 gld. a. v. pol originalne srečke le 3 gld. a. v. četrt " " le 1½ gld. a. v. in pošiljam te izvirne srečke z vladnim grbom (ne pa od prepovedanih promes ali privatnih loterij) na frankirano pošiljanje zneska, tudi v najdaljnije kraje čestitim naročnikom takoj.

Uradni listek vzdignjenih števil in

razpošiljanje dobitkov

se prične koj po vzdiganju na vsakega deležnika na tanko in tajno.

Moja kupčija je, kakor znano, najstarejša in najsrečnejša, kajti so pri meni deležniki že največje glavne dobitke po 100.000, 60.000, 50.000, večkrat 40.000, 25.000, 20.000, še večkrat po 15.000, 12.000, 10.000 tolarjev itd. itd., in nedavno meseca novembra in decembra p. l. skupni znesek nad 175.000 tolarjev, po uradnem zapisniku dobitkov, dobili.

Laz. Sams. Cohn

v Hamburgu.

(17—3)

Glavna pisarnica, bankino in menjisko opravilo.